

แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ ๕ ขั้นตอน (๕ STEP)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๑๑๐๑ ชื่อวิชา ภาษาไทย ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๑
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๗ หลักภาษาและการใช้ภาษา
แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การแต่งบทร้อยกรอง เวลา ๒ ชั่วโมง

๑. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและ
พลังภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด ท ๔.๑ ม. ๑/๕ แต่งบทร้อยกรอง

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายลักษณะของบทร้อยกรอง (K)
- แต่งบทร้อยกรอง (P)
- เห็นความสำคัญของการแต่งบทร้อยกรอง (A)
- มีมารยาทในการแต่งบทร้อยกรอง (A)

๓. สาระสำคัญ

การแต่งคำประพันธ์ ควรคำนึงถึงคำที่นำมาแต่ง ให้มีสัมผัสและมีความหมายเหมาะสมกับเรื่องที่ร้อย
เรียงคำเป็นเรื่องราว เพื่อให้คำประพันธ์นั้นมีความไพเราะ สละสลวย มีคุณค่าอันเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน และ
ควรเรียนรู้คุณค่าของคำประพันธ์แต่ละชนิด เพื่อให้การแต่งคำประพันธ์ถูกต้อง ช่วยส่งผลให้เป็นผู้ที่
สามารถใช้สำนวนภาษาได้ชัดเจนถูกต้อง

๔. สาระการเรียนรู้

- การแต่งบทร้อยกรอง

๕. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

๕.๑ ความสามารถในการสื่อสาร

- ทักษะการอ่าน
- ทักษะการเขียน

- ทักษะการฟัง การดู และการพูด

๕.๒ ความสามารถในการคิด

- การจำแนก
- การวิเคราะห์
- การสังเคราะห์
- การสรุปความรู้

๕.๓ ความสามารถในการแก้ปัญหา

๕.๔ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ใฝ่เรียนรู้
- มุ่งมั่นในการทำงาน
- รักความเป็นไทย

๗. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ ๑ ตั้งคำถาม

๑.๑ ให้นักเรียนร่วมกันสนทนาโดยครูใช้คำถาม ดังนี้

- นักเรียนเคยแต่งคำประพันธ์ประเภทใดบ้างและมีหลักในการแต่งอย่างไร
- นักเรียนคิดว่าการแต่งบทร้อยกรองให้ไพเราะต้องมีความรู้เรื่องใด

ขั้นที่ ๒ แสวงหาสารสนเทศ

๒.๑ ครูนำแผนผังตัวอย่างกาพย์ยานี ๑๑ จำนวน ๒ บท มาติดบนกระดานแล้วให้นักเรียนช่วยกันโยงสัมผัสนอกให้ถูกต้อง

๒.๒ ให้นักเรียนหาตัวอย่างของกาพย์ยานี ๑๑ มาคนละ ๒ บท เพื่อโยงสัมผัสนอก

๒.๓ ครูนำตัวอย่างกาพย์ฉบัง ๑๖ และกาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ มาติดบนกระดาน แล้วให้นักเรียนอ่านและสังเกตสัมผัสนอก

๒.๔ ให้นักเรียนช่วยกันขีดเส้นสัมผัสจากกาพย์ฉบัง ๑๖ และกาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ ที่ครูนำมาให้อ่าน

๒.๕ ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนแผนผังกาพย์ฉบัง ๑๖ และกาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ ส่งครูประเภทละ ๒ บท

๒.๖ ให้นักเรียนสังเกตสัมผัสในของตัวอย่างกาพย์ยานี ๑๑ กาพย์ฉบัง ๑๖ กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ จากนั้นให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๓ คน หาตัวอย่างกาพย์ยานี ๑๑ กาพย์ฉบัง ๑๖ กาพย์สุรางคนางค์ ๒๘ ประเภทละ ๑ บท จากนั้นช่วยกันหาสัมผัสในกาพย์แต่ละประเภท

๒.๗ ให้นักเรียนฝึกแต่งภาพยี่ฮานี่ ๑๑ ภาพยี่ฉบั้ง ๑๖ และภาพยี่สุรางคนางค์ ๒๘ เกี่ยวกับเรื่อง
ที่ตนสนใจ คนละ ๑ บท

๒.๘ ให้นักเรียนอ่านเรื่อง จังหวะของการอ่านภาพยี่ฮานี่ ๑๑ ภาพยี่ฉบั้ง ๑๖ และภาพยี่
สุรางคนางค์ ๒๘

๒.๙ ครูเปิดแถบบันทึกเสียงการอ่านทำนองเสนาะภาพยี่ฮานี่ ๑๑ ภาพยี่ฉบั้ง ๑๖ และภาพยี่
สุรางคนางค์ ๒๘ ให้นักเรียนฟัง ๑ รอบ จากนั้นให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียงตามแถบบันทึกเสียง

๒.๑๐ ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความเหมาะสมของจำนวนนักเรียนหากภาพยี่ฮานี่ ๑๑ ภาพยี่ฉบั้ง
๑๖ และภาพยี่สุรางคนางค์ ๒๘ มาประเภทละ ๒ บท จากนั้นจัดเส้นแบ่งวรรคในการอ่านและฝึกซ้อมการอ่าน
แบบร้อยแก้วและร้อยกรอง

๒.๑๑ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาอ่านให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียนครูตรวจสอบความถูกต้องใน
การแบ่งวรรค และให้ข้อเสนอแนะในการอ่าน

ขั้นที่ ๓ สร้างความรู้

๓.๑ ให้นักเรียนแต่ละคนแต่งคำประพันธ์ประเภทภาพยี่ฮานี่ ๑๑ มา ๒ บท เพื่อประเมินผลตาม
ตัวชี้วัดโดยเลือกเนื้อหาตามหัวข้อที่ครูกำหนด ๑ หัวข้อ ดังนี้

- บ้านเรานาสุข
- ธรรมชาติคือชีวิต
- กระดูกสันหลังของชาติ
- อาเซียนร่วมใจ

๓.๒ ให้นักเรียนและครูร่วมกันสรุปหลักกว้าง ๆ ของการแต่งคำประพันธ์ ดังนี้

- คำประพันธ์แต่ละประเภทมีหลักการแต่งที่แตกต่างกันตามรูปแบบฉันทลักษณ์ แต่
ความรู้พื้นฐานที่สำคัญสำหรับการแต่งคำประพันธ์ทุกประเภท คือ การเรียนรู้ในเรื่อง สัมผัสนอกสัมผัสใน และ
จังหวะในการอ่าน

ขั้นที่ ๔ สื่อสาร

๔.๑ ให้นักเรียนนำเสนอผลงานของตนเอง โดยออกมาอ่านบทประพันธ์ที่แต่งขึ้นให้เพื่อนฟัง
หน้าชั้นเรียนเพื่อสร้างความภาคภูมิใจ

ขั้นที่ ๕ ตอบแทนสังคม

๕.๑ ให้นักเรียนนำความรู้เรื่องหลักการแต่งคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ ไปแนะนำเพื่อนที่ยัง
แต่งได้ไม่ถูกต้อง

๕.๒ ให้นักเรียนร่วมกันจัดปายนิเทศแสดงผลงานจากการแต่งคำประพันธ์ประเภทภาพยี่ ของ
เพื่อน ๆ ในแต่ละระดับชั้น

๘. สื่อแหล่งการเรียนรู้การเรียนรู้

- ใบความรู้
- ป้ายนิเทศ
- แลบบันทึกเสียงการอ่านทำนองเสนาะ

๙. การประเมินผลการเรียนรู้

๙.๑ วิธีการวัดและประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนหน้าชั้นเรียน
- การตรวจผลงานการแต่งบทร้อยกรอง

๙.๒ เครื่องมือ

- แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการแสดงออกหน้าชั้นเรียน
- แบบการให้คะแนนการแต่งบทร้อยกรอง

๙.๓ เกณฑ์การประเมิน

๑. การประเมินพฤติกรรมกรรมการแสดงออก

- ผ่านตั้งแต่ ๒ รายการ ถือว่า ผ่าน
- ผ่าน ๑ รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน

๒. การประเมินผลงานการแต่งบทร้อยกรอง

คะแนน	๕ - ๑๐	ระดับ	ดีมาก
คะแนน	๓ - ๔	ระดับ	ดี
คะแนน	๕ - ๖	ระดับ	พอใช้
คะแนน	๐ - ๔	ระดับ	ควรปรับปรุง